

Онисюк Олена Петрівна
Головний спеціаліст - державний інспектор
Державної екологічної інспекції у Волинській області

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ СТИМУЛЮВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Сучасні умови розвитку України в напрямі євроінтеграції вимагають виваженого підходу до забезпечення економічної стабільності країни та її регіонів. Особливої актуальності набуває питання щодо використання фінансових інструментів стимулювання розвитку окремих регіонів у цілому, так і окремих аспектів. Важливим завданням є систематизація існуючих фінансових інструментів та розробка нових підходів щодо напрямів їх реалізації, що стимулюватимуть органи місцевого самоврядування до нарощення фінансової бази, забезпечуючи ефективний регіональний розвиток.

Реаліями сьогодення є необхідність узгодження місцевих бюджетів із фінансуванням державного бюджету та застосування ефективних фінансових інструментів стимулювання регіонального розвитку.

Ю. Ружицький вважає, що «фінансові інструменти державної політики економічного розвитку є складовою соціально-економічного розвитку, яка ґрунтується на використанні та реалізації сукупності економічних, правових та організаційних заходів, методів, форм, механізму фінансово-економічного регулювання відповідно до стратегічних пріоритетів розбудови держави з метою забезпечення збалансованого, довгострокового розвитку національної економіки, врахування комплексу соціально-домінантних інтересів і потреб суспільства в розрізі його продуктивних груп та кластерів» [1, с. 7]. І. Новосад трактує інструменти механізму мотивації сталого розвитку проблемних регіонів як «заходи активізуючого впливу на економічний, соціальний та екологічний розвиток проблемних регіонів, спрямовані на забезпечення досягнення цілей сталого розвитку» [2, с. 133]. С. Біла інструментами місцевого економічного

розвитку визначає стратегічне планування, формування місцевих бюджетів, муніципальне управління, використання фінансових інструментів розвитку приватного сектору, маркетинг території, залучення інвестицій, підтримку бізнесу, створення сприятливого бізнес-клімату, раціональне використання комунальної власності та ін. [3, с. 6].

На основі проведеного дослідження можна обґрунтовано стверджувати, що, фінансові інструменти стимулювання регіонального розвитку можна характеризувати як сукупність інструментів стимулюючого впливу на конкретну територію, спрямованих на забезпечення її соціально-економічного розвитку через використання економічних, юридичних та організаційних заходів, методів та форм фінансового регулювання.

Стимулююча роль фінансових інструментів повинна ґрунтуватись на конкретних принципах їх визначення та відбору. В економічній літературі до основних принципів такого відбору відносять ефективність; гнучкість; справедливість; пріоритетність; довгостроковість; інформативність [4, с. 326].

Основним завданням в сучасних умовах є використання таких фінансових інструментів, які стимулюватимуть регіональний розвиток, дозволять уникнути соціальної асиметрії територій внаслідок спаду економіки, соціального вибуху і сприятимуть збалансованості економічного та соціального розвитку як єдиного цілого.

Світова практика напрацювала цілий ряд різноманітних фінансових інструментів стимулювання регіонального розвитку. Зокрема, виділяють такі види фінансових інструментів: безпосередні дотації органам місцевого самоврядування, м'які кредити (із зниженими або субсидованими відсотковими ставками); податкові концесії; субсидії для підприємців; опосередковані банківські гарантії; участь капіталом; надання гарантій банкам.

Використовуючи вищезазначені фінансові інструменти, держава сприяє збалансованому регіональному розвитку. Основними фінансовими інструментами бюджетної підтримки регіонального розвитку в Україні є субвенції та дотації. За допомогою цих фінансових інструментів можна

регулювати економічну активність, спрямовуючи їх у ті галузі, де можна від цього отримати найбільший економічний ефект. При цьому державна підтримка повинна слугувати додатковим, а не основним джерелом фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування.

Список використаних джерел:

1. Ружицький Ю. В. Фінансові інструменти державної політики економічного розвитку України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : 08.00.08 / Ю. В. Ружицький. Чернігів, 2017. 21 с.
2. Новосад І. Г. Інструменти мотиваційного механізму розвитку проблемних регіонів. *Економика и управление*. 2011. №2. С. 133-138.
3. Стимулювання економічного зростання на місцевому рівні : аналіт. доп. / С. О. Біла, О. В. Шевченко, М. О. Кушнір, В. І. Жук [та ін.]. К. : НІСД, 2013. 88 с.
4. Гура Я. В. Інструменти стимулювання сталого розвитку регіонів України. *Науковий вісник Академії муніципального управління*. Серія : Управління. 2012. Вип. 3. С. 324-333.

Палій Ольга Анатоліївна

Головний спеціаліст бюджетного відділу управління фінансів управління фінансів Луцької районної державної адміністрації

ЗАСТОСУВАННЯ ПРОГРАМНО-ЦІЛЬОВОГО МЕТОДУ ПРИ ФОРМУВАННІ ВИДАТКОВОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ ОБ'ЄДНАНОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Застосування програмно-цільового методу при формуванні видаткової частини бюджету об'єднаної територіальної громади актуалізується через реалізацію процесу децентралізації, коли з'являються нові спроможні територіальні громади, які досі не мали досвіду такого самосійного планування